

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Sundhedsministeren

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Dato: 19-04-2018
Enhed: JURPSYK
Sagsbeh.: DEPTBF
Sagsnr.: 1709425
Dok. nr.: 584921

Folketingsmedlem Yildiz Akdogan stillede den 12. december 2017 følgende spørgsmål 318-319 (alm. del) til sundhedsministeren:

Spørgsmål 318:

"Ministeren bedes oversende en opgørelse over udviklingen i andelen af retspsykiatriske patienter i hhv. Norge, Sverige, Finland og England sammenlignet med andelen af patienter, som idømmes en dom til behandling i Danmark."

Spørgsmål 319:

"Ministeren bedes redegøre for, om antallet af retspsykiatriske patienter, som idømmes en dom til behandling i psykiatrien, er steget i samme grad som tilfældet er i Danmark i hhv. Norge, Sverige, Finland og England."

Sundhedsministeren besvarede spørgsmålene den 4. januar 2018. Ministeren oplyste i denne forbindelse, at Sundheds- og Ældreministeriet ikke lå inde med oplysninger om antallet af retspsykiatriske patienter i henholdsvis Norge, Sverige, Finland og England. Det blev i øvrigt lagt til grund, at der blev spurgt til udviklingen af retspsykiatriske patienter i de respektive lande i perioden 2001-2014.

Sundheds- og Ældreministeriet anmodede på denne baggrund Udenrigsministeriet om, at de relevante danske ambassader via de ansvarlige nationale myndigheder skulle indhente en opgørelse over antallet af retspsykiatriske patienter i årene 2001-2014 i henholdsvis Norge, Sverige, Finland og England.

Opgørelserne for de enkelte lande fremgår nedenfor. Det skal indledningsvist bemærkes, at forskellen i tallene kan være udtryk for, at definitionen af retspsykiatriske patienter i denne sammenhæng kan være opfattet forskelligt, og at datagrundlaget er uensartet.

Norge

Fra den danske ambassade i Norge har Sundheds- og Ældreministeriet modtaget følgende oplysninger:

"Særreaktionslovgivningen i Norge blev gældende fra 01.01.2002. Nasjonal koordineringsenhet kan derfor kun redegøre for domme fra dette tidspunkt. Det bemærkes videre, at udviklingen fra 2014 til d.d. også er meget interessant, da der blandt andet har været ændringer i straffeloven med den følge, at der åbnes for, at utilregnelige, som har begået mindre alvorlig kriminalitet, også kan dømmes til tvungen psykisk helseværn."

Nedenfor følger en opgørelse over udviklingen i perioden 2002-2014 i antallet af retspsykiatriske patienter i Norge, som er udarbejdet på baggrund af oplysningerne modtaget fra ambassaden i Norge.

Antal patienter dømt efter særreaktionslovgivningen i Norge, 2002-2014													
2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
-	15	31	49	62	67	76	76	89	103	115	134	143	157
Kilde: Nasjonal koordineringsenhet for dom til tvungent psykisk helsevern, Norge, 2018													

Sverige

Fra den danske ambassade i Sverige har Sundheds- og Ældreministeriet modtaget følgende oplysninger:

"I Sverige er de tidligst tilgængelige opgørelser over antallet af retspsykiatriske patienter fra 2011. En national indsamling påbegyndtes i 2009, men kvaliteten af data er vurderet til først at være tilstrækkelig fra 2011, og det er ifølge Socialstyrelsen derfor ikke muligt at fremskaffe yderligere statistik."

Nedenfor følger en opgørelse over udviklingen i perioden 2011-2014 i antallet af retspsykiatriske patienter i Sverige, som er udarbejdet på baggrund af oplysningerne modtaget fra ambassaden i Sverige.

Antal patienter i psykiatrisk tvångsvård i Sverige, Öppen och sluten rättspsykiatrisk vård genom LRV, Riket, Alder: 0-75+, Båda könen, 2011-2014													
2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.044	2.222	2.056	2.120
Kilde: Afdelingen for statistik og sammenligning i Socialstyrelsen, Sverige, 2018													

Finland

Fra den danske ambassade i Finland har Sundheds- og Ældreministeriet modtaget følgende oplysninger:

"Det nationale institut for sundhed og helbred (THL), som hører under Social- og Sundhedsministeriet, har et nævn for retspsykiatriske sager og som behandler erklæringer om sindsstilstand samt vurderinger om farlighed. Nævnet træffer en beslutning om behandling på et psykiatrisk hospital eller speciel omsorg for en udviklingshæmmet i de tilfælde, hvor den pågældende person efter en mentalundersøgelse vurderes at have behov for psykiatrisk behandling eller omsorg for udviklingshæmmede, uafhængigt af den pågældendes vilje. Nævnet træffer også beslutning om at afslutte behandlingen."

THL har ikke et elektronisk register over retspsykiatriske patienter, og derfor er det ikke muligt at sende en statistik over, hvor mange patienter der samtidig har været til behandling pr. år. Men det kan oplyses, at antallet af retspsykiatriske patienter i Finland har været stabilt, cirka 400-420 patienter på årsbasis."

England

Fra den danske ambassade i England har Sundheds- og Ældreministeriet modtaget følgende oplysninger:

"De britiske myndigheder oplyser, at der ikke eksisterer et samlet datasæt for antallet af retspsykiatriske patienter i årene 2001-2014 i Storbritannien. Sundhed er et decentraliseret område, som de lokale regeringer har eget ansvar for. Der eksisterer dog ej heller et sådant datasæt for England, Wales, Skotland eller Nordirland individuelt.

Der eksisterer en række separate datasæt på området, men det er ikke muligt, at fremskaffe et samlet tal fra officielt godkendte kilder, der på tilfredsstillende vis kan besvare det stillede spørgsmål.

For den interesse det måtte have, har de britiske myndigheder endvidere oplyst følgende: Der er tilgængelige oplysninger om antallet af retspsykiatriske patienter, der er anbragt på psykiatrisk afdeling i England og Wales fra 2003 – 2016 med betegnelsen "under restriktioner" dvs., at de fortsat er under justitsministeriets ansvar. Der findes separat statistik for patienter, som er anbragt på psykiatriske afdelinger "uden restriktioner" dvs., at de fuldstændigt er overgået til at være sundhedsvæsenets ansvar. Disse kan være dømt for kriminalitet, eller ikke. Der findes endvidere separat statistik over patienter, der er dømt til at modtage behandling som "out patients" dvs. uden at de, i forbindelse med deres dom, har været anbragt på psykiatrisk afdeling. Der er ikke tilgængelig statistik om antallet af retspsykiatriske patienter i England og Wales før 2003.

Antallet af retspsykiatriske patienter, der er anbragt på psykiatrisk afdeling i England og Wales "med restriktioner" fra 2003 - 2016 fremgår af "Restricted Patients Statistical Bulletin i 2016"

Antal retspsykiatriske patienter, anbragt på psykiatrisk afdeling i England og Wales "med restriktioner", 2003-2014													
2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
-	-	3.118	3.282	3.395	3.601	3.906	3.973	4.258	4.404	4.347	4.364	4.449	4.571
Kilde: Restricted Patients Statistical Bulletin 2016, den danske ambassade i England, 2018													

"Antallet af retspsykiatriske patienter som var ubetinget udskrevet af psykiatrisk afdeling i England og Wales, men som fortsat modtog psykiatrisk behandling fra 2003 - 2016 fremgår ligeledes af "Restricted Patients Statistical Bulletin i 2016"

Antal retspsykiatriske patienter i England og Wales, som er betinget udskrevet af psykiatrisk afdeling men fortsat modtager psykiatrisk behandling, 2013-2014													
2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.233	2.347
Kilde: Restricted Patients Statistical Bulletin 2016, den danske ambassade i England, 2018													

"Dvs., at det samlede antal af retspsykiatriske patienter i England og Wales, enten dømt til behandling på psykiatriske afdelinger eller betinget udskrevet fra 2013 – 2016, som er under justitsministeriets ansvar, er som følger."

Samlet antal retspsykiatriske patienter i England og Wales, 2013-2014													
2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.683	6.918
Kilde: <i>Restricted Patients Statistical Bulletin 2016</i> , den danske ambassade i England, 2018													

Opsummering

Som nævnt i besvarelsen af spørgsmål 318 er udviklingen i perioden 2001-2014 i antallet af retspsykiatriske patienter i Danmark følgende:

Antal unikke patienter i psykiatrisk behandling med retligt forhold, 2001-2014													
2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1.445	1.609	1.781	2.017	2.264	2.560	2.630	3.262	3.452	3.760	4.159	4.269	4.358	4.393
Kilde: Kortlægning af Retspsykiatrien, Sundheds- og Ældreministeriet, december 2015 (opdateret april 2016)													

Det giver ikke mening at lave en egentlig sammenligning mellem udviklingen i antallet af retspsykiatriske patienter i Danmark i perioden 2001-2014 og udviklingen i antallet af retspsykiatriske patienter i Norge, Sverige, Finland og England i samme periode, idet der ikke foreligger et ensartet datagrundlag i de respektive lande.

Med venlig hilsen

Ellen Trane Nørby